

Noordzeekanaal en Hembrug

Wanneer we de Havenstraat verder aflopen passeren we de hekken en bomen van het terrein van de vroegere Artillerie Inrichting. Wanneer we aan het eind van de Havenstraat rechtsaf slaan komen we op de Hemkade. We hebben een open zicht op het

Noordzeekanaal. Vroeger hadden we hier ook het gezicht op de Hembrug.

In 1878 werd de eerste Hembrug aangelegd, waardoor er een treinverbinding mogelijk was tussen Zaandam en Amsterdam. Amsterdam had tien jaar lang de plannen om deze brug aan te leggen weten tegen te houden. Ze hadden de spoorlijn liever oostelijker aangelegd, zodat de Zaanse houthaven zou zijn

afgesloten. De eerste Hembrug was een lage brug, die meestal open stond voor het scheepvaartverkeer. Al snel was het wenselijk een nieuwe Hembrug te bouwen met een hogere doorvaarthoogte. Hiervoor was het noodzakelijk een hoge spoordijk aan te leggen. In 1906 kon men zelfs twee spoorbruggen tegelijkertijd zien. De nieuwe brug was in die tijd de grootste draaibrug in Europa.

Tien jaar na de eerste spoorbrug (1888) kwam er een pont in de vaart voor het wegverkeer. Tot 1932 was een gewone trekpont die met handkracht over het kanaal werd getrokken. Het verkeer nam toe, waardoor er een stoompont in de vaart werd genomen, later werden stoommachines vervangen door dieselmotoren.

Na 1950 werd de verkeersdrukte zo groot, dat de capaciteit van de ponten niet meer toereikend was. De grote Donaupont, die in de vaart was genomen zorgde nog voor enige capaciteitsvergroting, maar de wachttijden liepen uiteindelijk op tot bijna 60 minuten. Uiteindelijk kwam er in 1965 de Coentunnel.

Op de spoordijk lag het kleine station Halte Hembrug. Duizenden arbeiders van de Artillerie Inrichting, Norit en Bruynzeel maakten gebruik van deze halte. 's Morgens en 's avonds was het hier een drukte van belang. Toen de Hemspoortunnel onder het Noordzeekanaal in 1983 gereed was, werd Halte Hembrug afgebroken. Tevens werd de spoordijk weggegraven.

Halte Hembrug in 1983

Aan het eind van de Hemkade staan nog steeds de woningen die gebouwd zijn ten behoeve van brugwachters en pontpersoneel.

